

Selve *liberaliseringsdirektivet* (nr. 64/429) nødvendiggør ingen ændringer i forhold til EF-statsborgere, der ønsker at *etablere sig*, d.v.s. drive varig virksomhed i Danmark. Direktivet kræver — som andre liberaliseringsdirektiver — alene ophævelse af de hindringer for etablering, der udelukkende eller i hvert fald hovedsageligt rammer udlændinge, og sådanne hindringer findes ikke i den gældende lov. For EF-statsborgere, der driver tilsvarende virksomhed i andet EF-land, men som ønsker at udføre *tjenesteydelser* her i landet, d.v.s. lejlighedsvis at udføre installationsarbejde her, har kravet i lovens § 4, stk. 1, nr. 1, om værksted eller plads med telefon i vedkommende kommune derimod karakter af en sådan hindring.

Personer, der har autorisation i én dansk kommune og har værksted m.v. dér, og som ønsker lejlighedsvis at udføre installationsarbejde i en anden kommune, kan nemlig i modsætning til den udenlandske mester få autorisation i denne kommune uden at oprette et yderligere værksted m.v.

Direktivet om overgangsforanstaltninger (64/427) medfører både for etablering og for udveksling af tjenesteydelser en pligt til at ophæve kravet om beståelse af dansk prøve i forhold til en EF-statsborger, hvis han i et andet medlemsland har udøvet en tilsvarende virksomhed på en nærmere angivet måde og i et nærmere angivet tidsrum. Under de opklarende drøftelser med fællesskabernes kommission er det dog oplyst, at man i disse tilfælde på anden måde kan sikre sig, at installationerne udføres med nødvendigt kendskab til de danske installationsforskrifter.

Efter direktivet kan man som bevis for, at den pågældende EF-statsborger har de fornødne kundskaber og færdigheder, kræve, at han faktisk har udøvet tilsvarende virksomhed i et andet medlemsland

a) enten igennem 6 på hinanden følgende år som selvstændig virksomhedsindehaver, eller som ansvarlig leder af installationsafdelingen inden for vedkommende virksomhed,

b) eller gennem 3 år som under a) nævnt, hvis den pågældende kan bevise, at han har gennemgået en forudgående uddannelse i faget af mindst 3 års varighed, godkendt ved et certifikat, anerkendt af vedkommende stat eller anset for fuldt ud gyldigt af en kompetent faglig organisation,

c) eller igennem 3 på hinanden følgende år som selvstændig virksomhedsindehaver, når den pågældende kan bevise, at han har arbejdet i faget som ansat hos andre i mindst 5 år,

d) eller gennem 5 på hinanden følgende år i ledende stillinger, hvoraf mindst 3 år med tekniske

funktioner, der indebærer ansvar for i det mindste en vis gren af virksomheden, hvis den pågældende kan bevise, at han har gennemgået en forudgående uddannelse som under b) nævnt.

I de under a) og c) nævnte tilfælde må den pågældendes virksomhed ikke være ophørt mere end 10 år, før tidspunktet for ansøgning om tilladelse til at udøve virksomheden i et andet medlemsland indgives.

Til § 1, 1), 2), 3) og 4).

Efter bestemmelserne bemyndiges ministeren for offentlige arbejder til at udfærdige regler, hvorefter der gives statsborgere i et andet EF-land, som kan godtgøre, at de opfylder de betingelser, der er angivet i direktiv 64/427, adgang til uden at have bestået en af ministeren for offentlige arbejder godkendt prøve

a) at etablere sig som autoriseret gas-, vand- og sanitetsmester, henholdsvis kloakmester, når de pågældende i øvrigt opfylder bestemmelserne i lovens § 4, stk. 1, 1), 2), og 4), samt

b) at udføre de af loven omfattede arbejder uden at have etableret sig i Danmark. Dette svarer noget til den gældende ordning, jfr. lovens § 4, stk. 2, hvorefter danske virksomheder, der har autorisation („hjemstedsautorisation“) i én kommune har ret til at opnå „tillægsautorisationer“ for at kunne udføre arbejder i andre kommuner. EF-statsborgere, der i deres hjemland faktisk lovligt driver installationsvirksomhed som henholdsvis gas-, vand- og sanitetsmester og kloakmester, skal således kunne opnå „tillægsautorisation“ i danske kommuner.

I de under b) nævnte tilfælde må der derfor — udover sikkerhedsstillelse som nævnt i lovens § 4, stk. 2 — kunne stilles krav om, at den pågældende *aktuelt*, lovligt udøver virksomheden i sit hjemland.

I begge grupper af tilfælde a) og b) vil der endvidere blive stillet krav om, at den pågældende, hvis han ikke behersker det danske sprog, i sin virksomhed ansætter en ansvarlig medarbejder, der har det fornødne kendskab til gældende danske installationsforskrifter m. v. Efter oplysning fra EF-kommissionen, som spørgsmålet har været drøftet med, vil et sådant krav *kunne* stilles.

I den af ministeren udfærdigede bekendtgørelse vil der endvidere blive givet nærmere forskrifter om, hvilke bevisligheder der udkræves, og i hvilken form de skal gives. Det skal bemærkes, at det formentlig vil vise sig mest praktisk at foreskrive, at de fornødne bevisligheder afgives til ministeriet for offentlige arbejder, således at ministeriet efter stedfunden prøvelse af bevislighederne afgiver en erklæring herom, der derpå af den pågældende må fremvises for den eller de kommunalbestyrelser, inden for hvis